

Pennu Amcanion Llesiant – Cyngor Sir Ddinbych

Blwyddyn archwilio: 2023-24

Dyddiad cyhoeddi: Chwefror 2024

Cyfeirnod y ddogfen: 4063A2024

Paratowyd y ddogfen hon fel rhan o waith a gyflawnir yn unol â swyddogaethau statudol.

Mewn achos o dderbyn cais am wybodaeth y gall y ddogfen hon fod yn berthnasol iddo, tynnir sylw at y Cod Ymarfer a gyhoeddwyd o dan adran 45 o Ddeddf Rhyddid Gwybodaeth 2000. Mae'r cod adran 45 yn nodi'r arfer wrth ymdrin â cheisiadau a ddisgwylir gan awdurdodau cyhoeddus, gan gynnwys ymgynghori â thrydydd partion perthnasol. O ran y ddogfen hon, mae Archwilydd Cyffredinol Cymru a Swyddfa Archwilio Cymru yn drydydd partion perthnasol. Dylid anfon unrhyw ymholiadau ynghylch datgelu neu aildefnyddio'r ddogfen hon at Archwilio Cymru yn swyddog.gwybodaeth@archwilio.cymru.

We welcome correspondence and telephone calls in Welsh and English. Corresponding in Welsh will not lead to delay. Rydym yn croesawu gohebiaeth a galwadau ffôn yn Gymraeg a Saesneg. Ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

Mae'r ddogfen hon hefyd ar gael yn Saesneg. This document is also available in English.

Cynnwys

Cefndir: ein harchwiliadau o bennu amcanion llesiant	4
Cynnal ein harchwiliad yng Nghyngor Sir Ddinbych	5
Sut a phryd y gwnaeth y Cyngor bennu ei amcanion llesiant	5
Yr hyn a ganfuwyd gennym: Mae'r Cyngor wedi gweithredu'r egwyddor Datblygu Cynaliadwy drwy'r broses o bennu ei amcanion llesiant ac mae ganddo drefniadau eglur ar waith i gefnogi eu cyflawniad. Gallai ehangu ei weithgarwch ymgysylltu i gynnwys amrywiaeth fwy o drigolion gryfhau hyn ymhellach	7
Argymhellion	11
Atodiadau	
Atodiad 1: Cwestiynau allweddol a'r hyn y chwiliwyd amdano gennym	12

Cefndir: ein harchwiliadau o bennu amcanion llesiant

- 1 Mae Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015 (y Ddeddf) yn gosod 'dyletswydd llesiant' ar 48 o gyrff cyhoeddus. Mae'r ddyletswydd yn ei gwneud yn ofynnol i'r gyrff hynny bennu a chyhoeddi 'amcanion llesiant' sydd wedi'u cynllunio i wneud y mwyaf o'u cyfraniad at gyflawni pob un o saith nod llesiant cenedlaethol y Ddeddf¹. Rhaid iddynt hefyd gymryd pob cam rhesymol, wrth arfer eu swyddogaethau, i gyflawni'r amcanion hynny.
- 2 Rhaid i'r Archwilydd Cyffredinol gynnal archwiliadau i asesu i ba raddau y mae gyrff cyhoeddus wedi gweithredu yn unol â'r egwyddor datblygu cynaliadwy wrth bennu eu hamcanion llesiant². Rydym yn cynnal rhaglen dreigl o'r arholiadau hyn, hyd at ddechrau 2025³.
- 3 Mae gwneud rhywbeth yn unol â'r egwyddor datblygu cynaliadwy yn golygu gweithredu 'mewn modd sy'n ceisio sicrhau bod anghenion y presennol yn cael eu diwallu heb beryglu gallu cenedlaethau'r dyfodol i ddiwallu eu hanghenion eu hunain'. Er mwyn cyflawni hyn, rhaid i gorff cyhoeddus ystyried y pum ffordd o weithio: hirdymor, integreiddio, cyfranogi, cydweithio ac atal⁴.
- 4 Gwnaethom lunio fframwaith asesu i'n galluogi i asesu i ba raddau y mae gyrff cyhoeddus wedi cymhwyso'r egwyddor datblygu cynaliadwy wrth bennu eu hamcanion llesiant. Mae **Atodiad 1** yn nodi rhagor o wybodaeth am ein dull gweithredu, gan gynnwys set o 'ddangosyddion cadarnhaol' sy'n dangos sut beth allai da edrych.
- 5 Wrth ddylunio ein dull gweithredu, gwnaethom ystyried yr hyn y gallem ei ddisgwyl yn rhesymol gan gyrff cyhoeddus ar yr adeg hon. Dylai gyrff cyhoeddus nawr fod yn gyfarwydd â'r egwyddor datblygu cynaliadwy a'r ffyrdd o weithio a cheisio eu cymhwyso mewn ffordd ystyrion. Ar yr un pryd, rydym yn gwerthfawrogi bod gyrff cyhoeddus yn dal i ddatblygu eu profiad wrth gymhwyso'r egwyddor datblygu cynaliadwy wrth bennu amcanion llesiant. Felly, mae'r archwiliadau yn cynnwys ystyried sut mae gyrff cyhoeddus yn cymhwyso eu dysgu a sut y gallant wella yn y dyfodol.

¹ Y saith nod llesiant cenedlaethol yw; Cymru lewyrchus, Cymru gydnerth, Cymru iachach, Cymru fwy cyfartal, Cymru o gymunedau cydlynol, Cymru o ddiwylliant bywiog ac iaith Gymraeg ffyniannus, a Chymru sy'n gyfrifol yn fyd-eang.

² Adran 15 (1) (a) Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015

³ Rhaid i'r Archwilydd Cyffredinol gynnal arholiadau dros y cyfnod a nodir yn y Ddeddf, sy'n dechrau flwyddyn cyn etholiad y Senedd ac sy'n dod i ben flwyddyn ac un diwrnod cyn etholiad y Senedd ganlynol.

⁴ Adran 5 Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015

Cynnal ein harchwiliad yng Nghyngor Sir Ddinbych

- 6 Nod yr archwiliad hwn oedd:
- esbonio sut y gweithredodd y Cyngor yr egwyddor datblygu cynaliadwy drwy gydol y broses o bennu ei amcanion llesiant;
 - rhoi sicrwydd i'r graddau y gweithredodd y Cyngor yr egwyddor datblygu cynaliadwy wrth bennu ei amcanion llesiant; a
 - nodi cyfleoedd i Sir Ddinbych ymgorffori'r egwyddor datblygu cynaliadwy ymhellach wrth bennu amcanion llesiant yn y dyfodol.
- 7 Aethom ati i ateb y cwestiwn cyffredinol: 'i ba raddau y mae Sir Ddinbych wedi gweithredu yn unol â'r egwyddor datblygu cynaliadwy wrth bennu ei hamcanion llesiant newydd?'. Rydym wedi gwneud hyn drwy archwilio'r cwestiynau canlynol:
- A oedd y broses a roddwyd ar waith gan Sir Ddinbych i bennu ei hamcanion llesiant wedi'i seilio ar yr egwyddor datblygu cynaliadwy?
 - A yw Sir Ddinbych wedi ystyried sut y bydd yn sicrhau y gall gyflawni ei hamcanion llesiant yn unol â'r egwyddor datblygu cynaliadwy?
 - A yw Sir Ddinbych wedi sefydlu trefniadau i fonitro cynnydd a gwella sut mae'n cymhwyso'r egwyddor datblygu cynaliadwy wrth bennu ei hamcanion llesiant?
- 8 Buom yn trafod amseriad yr archwiliad gyda Sir Ddinbych, ac fe wnaethom deilwra'r ddarpariaeth i adlewyrchu ei hamgylchiadau penodol.
- 9 Casglwyd ein tystiolaeth yn y ffyrdd canlynol:
- adolygu dogfennau allweddol; a
 - chynnal nifer farch o gyfweiliadau yn ogystal â'r uchod.

Sut a phryd y gwnaeth y Cyngor bennu ei amcanion llesiant

- 10 Dechreuodd Sir Ddinbych ar y gwaith o bennu amcanion llesiant newydd yn ystod 2022 ac yna cyhoeddodd ei hamcanion, y mae'n eu galw'n themâu, ym mis Hydref 2022. Mae **Arddangosyn 1** yn nodi'r amcanion llesiant hynny.
- 11 Cyhoeddodd Sir Ddinbych ei hamcanion llesiant fel rhan o'i Chynllun Corfforaethol 2022-2027 a oedd yn cynnwys ei datganiad llesiant sy'n ofynnol o dan y Ddeddf. Gellir gweld y [Cynllun Corfforaethol](#) a'r amcanion llesiant ar wefan Sir Ddinbych.
- 12 O dan y Ddeddf, mae'n rhaid bod gan gyrff cyhoeddus ddatganiad llesiant. Nid oes yn rhaid i hwn fod yn ddogfen ar wahân a gellir ei gynnwys yng Nghynllun Corfforaethol (neu ddogfen gyfatebol) corff cyhoeddus. Mae Cynllun Corfforaethol 2022-2027 Sir Ddinbych yn gweithredu fel datganiad llesiant y Cyngor.

- 13 Pennwyd ei hamcanion llesiant yn dilyn proses o adolygu tystiolaeth, ymgysylltu â thrigolion a defnyddwyr gwasanaeth, ac ymgynghori â phartneriaid allanol.
- 14 Fe wnaeth y Cyngor hefyd rhoi gwersi a ddysgwyd o'i Gynllun Corfforaethol a'i amcanion llesiant blaenorol ar waith i hysbysu'r broses o bennu ei amcanion presennol.

Arddangosyn 1: amcanion llesiant 2022-2027 Sir Ddinbych

- 1. Tai o ansawdd yn Sir Ddinbych sy'n bodloni anghenion pobl**
- 2. Sir Ddinbych ffyniannus**
- 3. Sir Ddinbych iachach, hapusach a gofalus**
- 4. Sir Ddinbych sy'n dysgu a thyfu**
- 5. Sir Ddinbych sydd wedi cysylltu'n well**
- 6. Sir Ddinbych mwy gwyrdd**
- 7. Sir Ddinbych teg, diogel, a mwy cyfartal**
- 8. Sir Ddinbych â diwylliant bywiog lle mae'r Gymraeg yn ffynnu**
- 9. Cyngor sy'n cael ei gynnal yn dda ac sy'n uchel ei berfformiad**

Yr hyn a ganfuwyd gennym: Mae'r Cyngor wedi gweithredu'r egwyddor Datblygu Cynaliadwy drwy'r broses o bennu ei amcanion llesiant ac mae ganddo drefniadau eglur ar waith i gefnogi eu cyflawniad. Gallai ehangu ei weithgarwch ymgysylltu i gynnwys amrywiaeth fwy o drigolion gryfhau hyn ymhellach

Y broses ar gyfer pennu amcanion llesiant

Sylfaen dystiolaeth

- 15 Defnyddiodd y Cyngor amrywiaeth eang o dystiolaeth o hysbysu'r gwaith o bennu ei amcanion llesiant, a'r brif ffynhonnell oedd asesiad llesiant byrddau gwasanaethau cyhoeddus. Lluniwyd hwn yn 2022 ac mae'n cynnwys data gan amrywiaeth eang i bartneriaid a ffynonellau rhanbarthol a chenedlaethol, ac yn cynnwys data sy'n edrych ar dueddiadau'r dyfodol.
- 16 Mae'r asesiad llesiant hefyd yn cynnwys dadansoddiad o dueddiadau yn y presennol a'r dyfodol ac adolygiad a'r achosion sydd wrth wraidd problemau, yn ogystal â deall tueddiadau'r presennol a'r dyfodol.
- 17 Hefyd, defnyddiodd y Cyngor ddata perfformiad a oedd wedi'u cynnwys yn ei adroddiadau hunanasesu a chynlluniau busnes gwasanaethau.

Ymgynghori a chyfranogi

- 18 Defnyddiodd y Cyngor amrywiaeth o dystiolaeth ymgynghori sylfaenol ac eilaidd i hysbysu'r gwaith o bennu ei amcanion llesiant.
- 19 Cynhaliodd 'Sgwrs y Sir', cyfres o weithdai a thri arolwg ar-lein gyda thrigolion, a hysbysodd y gwaith o bennu ei amcanion llesiant. Amserwyd yr arolygon i alluogi trigolion i hysbysu'r sylfaen dystiolaeth, i wneud sylwadau ar amcanion drafft ac i hysbysu cyfeiriad yr amcanion ar ôl iddynt gael eu cymeradwyo gan y Cyngor Llawn. Yn ogystal â'r arolygon ar-lein, roedd trigolion yn gallu cael mynediad at yr arolygon yn hybiau a safleoedd y Cyngor, fel llyfrgelloedd a chanolfannau cymunedol.
- 20 Derbyniodd y Cyngor gyfanswm o 550 o ymatebion dros dri cham Sgwrs y Sir, ond ni lwyddodd i gyrraedd pob grŵp nas clywir yn aml. Mae'r Cyngor eisoes wedi myfyrio ar hyn ac wedi datblygu cynlluniau i newid gweithgarwch ymgysylltu yn y dyfodol a sicrhau y derbynnir amrywiaeth ehangach o safbwyntiau o'i weithgarwch ymgysylltu.

- 21 Hefyd, ymgysylltodd y Cyngor ag amrywiaeth o bartneriaid sector cyhoeddus a thrydydd sector, gan gynnwys undebau llafur, cyngorau tref a chymuned, Cyfoeth Naturiol Cymru a gwasanaethau Tân ac Achub Gogledd Cymru.
- 22 Fe wnaeth y Cyngor hefyd ddefnyddio data ymgynghori eilaidd i hysbysu'r gwaith o bennu ei amcanion llesiant. Hysbyswyd yr Asesiad Llesiant Byrddau Gwasanaethau Cyhoeddus ac Asesiad Anghenion y Boblogaeth y Bwrdd Partneriaeth Rhanbarthol gan ymarferion ymgynghori cyhoeddus.

Integreiddio

- 23 Mae'r Cyngor wedi ystyried sut y gall ei amcanion wella llesiant a chael effaith eang. Mae gan Fyrddau Amcanion, sy'n gyfrifol am gynnydd a monitro pob amcan, Gylch Gorchwyl sy'n nodi sut y dylent ystyried rhyngddibyniaethau ag amcanion eraill a sut y gallant effeithio ar sefydliadau partner. Caiff amcanion nad ydynt wedi'u cefnogi gan Fwrdd eu goruchwyllo gan Gyfarwyddwr Corfforaethol ac Aelod Cabinet Arweiniol sy'n cyfarfod bob tri mis i adolygu cynnydd a nodi rhyngddibyniaethau.
- 24 Mae diweddariad tri misol y Cyngor i'r Cynllun Corfforaethol yn cynnwys tystiolaeth o le mae gweithgarwch i gefnogi'r amcanion wedi cynnwys gweithio gyda phartneriaid allanol. Hefyd, cwblhaodd y Cyngor asesiad o'r effaith ar lesiant yn cwmpasu'r holl amcanion sy'n amlinellu eu cyfraniad posibl at wella llesiant cymdeithasol, economaidd, amgylcheddol a diwylliannol ac at y nodau llesiant cenedlaethol.

Cyflawni'r amcanion llesiant

Trefniadau

- 25 Mae gan y Cyngor amrywiaeth o brosesau ar waith i gefnogi cyflawniad ei amcanion llesiant.
- 26 Cefnogir pum amcan gan Fwrdd, wedi'i gadeirio gan Aelod o'r Cabinet. Mae'r Byrddau yn cyfarfod bob mis i adolygu gweithgarwch, risg a chyllid o fewn eu hamcanion. Amlinellir gweithgarwch a phrosesau'r Byrddau mewn dogfen 'Cylch Gorchwyl' sy'n cynnig canllawiau i Gadeiryddion ac aelodau'r Byrddau. Cefnogir y pedwar amcan sy'n weddill gan y Cyfarwyddwr a'r Aelod Cabinet priodol, sy'n cyflawni swyddogaeth a chyfrifoldebau Bwrdd.
- 27 Cefnogir pob amcan gan Swyddog Cynllunio a Pherfformiad Strategol sy'n darparu cymorth rhaglen i'r Byrddau.
- 28 Mae'r Cyngor yn defnyddio dull rheoli prosiect i gofnodi gweithgarwch a gwybodaeth yn ymwneud â threfniadau i gyflawni ei amcanion llesiant.
- 29 Mae aelodau'r Byrddau Amcan yn cynnwys swyddogion ac Aelodau'r Cyngor, penderfyniad sy'n galluogi'r Cyngor i hyrwyddo atebolrwydd am ddarparu'r cynllun. Mae gan y Cyngor gynlluniau i sefydlu grwpiau cydweithredu ar gyfer pob amcan a

fydd yn cynnwys gweithwyr proffesiynol allanol a defnyddwyr gwasanaeth yn eu haelodaeth.

- 30 Byddai trefniant o'r fath yn sicrhau'r Cyngor ei fod yn gweithio ar y cyd â phartneriaid allanol.

Adnoddau

- 31 Nid yw'r Cyngor wedi darparu adnoddau llawn ar gyfer gweithgarwch i gefnogi ei amcanion llesiant ar gyfer oes gyfan y Cynllun Corfforaethol ond mae ganddo brosesau ar waith i liniaru effaith unrhyw newidiadau i weithgarwch arfaethedig.
- 32 Pan gymeradwyodd y Cyngor ei Gynllun Corfforaethol a'i amcanion llesiant, nododd gyllid llawn ar gyfer gweithgarwch ym mlwyddyn gyntaf y cynllun yn unig. Dywedodd y Prif Swyddog Ariannol wrth y Cyngor llawn ar 11 Hydref 2022 bod y Cynllun Corfforaethol newydd arfaethedig yn uchelgeisiol iawn ac y bydd angen llawer iawn o adnoddau ariannol i lwyddo'n llawn.
- 33 Mae cyllid wedi'i nodi i gefnogi rhywfaint o weithgarwch y tu hwnt i'r flwyddyn gyntaf. Mae'r gweithgarwch arfaethedig sy'n weddill, nad yw wedi'i gostio na'i ariannu ar hyn o bryd, wedi cael ei drefnu dros bum mlynedd llawn y Cynllun Corfforaethol i wasgaru'r baich ariannol ar y Cyngor.
- 34 Mae'r Cyngor wrthi'n adolygu'r effaith y bydd yr hinsawdd ariannol bresennol yn ei chael ar ei allu i ariannu'r holl weithgarwch arfaethedig i gyflawni ei amcanion. Mae gan y Cyngor brosesau ar waith i sicrhau bod effaith unrhyw newidiadau i gyllid a gweithgarwch yn cael ei hystyried. Mae hyn yn cynnwys cwblhau asesiad o'r effaith ar lesiant a cheisio mewnbwn gan bartneriaid allanol cyn cymeradwyo unrhyw newidiadau.
- 35 Caiff argymhellion ar gyfer blaenoriaethu gweithgarwch yn seiliedig ar bwysau ariannu eu gwneud gan Benaethiaid Gwasanaethau i'r Aelod Cabinet priodol ac yna i'r Cabinet a'r Cyngor Llawn, sy'n gwneud y penderfyniad terfynol. Cefnogir y broses hon gan yr asesiadau effaith.

Monitro'r amcanion llesiant

Monitro a gwerthuso

- 36 Mae gan y Cyngor fesurau a threfniadau monitro ar waith i adolygu a deall cynnydd yn erbyn ei amcanion llesiant.
- 37 Caiff cynnydd yn erbyn pob amcan a gweithgaredd prosiect ei fonitro ei fesur gan ddefnyddio dangosyddion y cytunwyd arnynt, sy'n cynnwys allbynnau a chanlyniadau. Mae rhai mesurau yn gyfrif, yn ceisio dangos gwelliant (er enghraifft, nifer y bobl a oedd ar y Gofrestr Anghenion Tai Arbenigol Anabledau Cymhleth y sicrhawyd tai â chymorth ar eu cyfer), caiff eraill eu meincnodi yn erbyn perfformiad cenedlaethol ac maent yn dangos cyfeiriad teithio a pherfformiad o'u cymharu â

pherfformiad cenedlaethol (er enghraifft, canran y bobl o oedran gweithio sy'n hawlio Lwfans Ceisio Gwaith neu Gredyd Cynhwysol).

- 38 Hefyd, ceir uchelgeisiau amcan hefyd, sy'n fwy strategol eu rhagolwg ac yn cyfuno amrywiaeth o weithgarwch, yn aml mewn partneriaeth. Un enghraifft o hyn yw gwneud 1,000 yn rhagor o gartrefi ar gael yn Sir Ddinbych trwy ddarparu tai cyngor ychwanegol a gweithio gyda Landlordiaid Cymdeithasol Cofrestredig a datblygwyr preifat. Rheolir y broses gan 'Ganllaw ar Fesur Perfformiad' y Cyngor.
- 39 Mae data perfformiad yn defnyddio'r ystod chwarterl uchaf cenedlaethol fel eu meincnod a hefyd yn mapio'r cyfeiriad teithio. Diffinnir perfformiad yng nghanllaw'r Cyngor fel 'rhagorol', 'derbyniol', a 'blaenoriaeth ar gyfer gwella'. Dangosir cynnydd pob prosiect ar raddfa a ddiffinnir yng nghanllaw'r Cyngor, sy'n cynnwys 'ar y trywydd iawn', 'yn dioddef rhwystrau', ac 'mewn perygl', ac fe'i hategir gan adrodd am eithriadau ar gyfer prosiectau nad ydynt yn gwella.
- 40 Hefyd, adolygir pob amcan ddwywaith y flwyddyn gan adolygiad Tranche, sy'n cynnig adolygiad mwy strategol o gynnydd ac yn nodi'r hyn sy'n gweithio ac nad yw'n gweithio, ac yn ystyried gweithgarwch newydd posibl. Cwblheir yr adolygiadau hyn mewn cyd-gyfarfod rhwng y Tîm Arweinyddiaeth Uwch a'r Cabinet, sy'n adolygu perfformiad y Cynllun Corfforaethol yn ei gyfanrwydd.
- 41 Cwblheir yr adolygiad o berfformiad y Cynllun Corfforaethol bob tri mis. Fe'i cyflwynir ddwywaith y flwyddyn gan y Tîm Arweinyddiaeth Uwch, y Cabinet a Chraffu ar Berfformiad, ac unwaith y flwyddyn gyda'r Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio a'r Cyngor Llawn.
- 42 Mae'r trefniadau hyn yn caniatáu i'r Cyngor ddeall cynnydd yn erbyn ei amcanion.

Dysgu gwersi

- 43 Adolygwyd y Cynllun Corfforaethol a'r gyfres o amcanion llesiant blaenorol yn ffurfiol a hysbysodd canfyddiadau'r gwerthusiad hwn y prosesau a ddefnyddiwyd ar gyfer pennu a monitro'r amcanion presennol.
- 44 Mae'r Cyngor hefyd wedi cyflwyno cyfleoedd i adolygu a nodi gwersi a ddysgwyd yn rhan o'r gwaith parhaus o fonitro amcanion a gweithgarwch prosiect. Mae hyn wedi'i ysgrifennu mewn canllawiau rheoli prosiect a'r Cylch Gorchwyl ar gyfer Byrddau amcanion ac yn gysylltiedig â sut y gweithredir yr egwyddor datblygu cynaliadwy.
- 45 Mae'r Cyngor eisoes wedi adolygu ei broses ymgysylltu ar gyfer pennu ei amcanion llesiant ac wedi nodi'r angen i gynyddu ei gyfradd ymateb ac ymgysylltu'n uniongyrchol â thrigolion â nodweddion gwarchoddedig.

Argymhellion

Arddangosyn 2: argymhellion

Ymgysylltu â thrigolion

A1 I wella sut mae'r Cyngor yn manteisio ar safbwyntiau'r ystod lawn o drigolion wrth ddylunio ei amcanion llesiant, dylai'r Cyngor:

- dargedu trigolion nas clywir yn aml a'r rhai â nodweddion gwarchoddedig yn rhagweithiol; a
- cheisio cynyddu nifer y trigolion y mae'n ymgysylltu â nhw.

Atodiad 1

Cwestiynau allweddol a'r hyn y chwiliwyd amdano gennym

Mae'r tabl isod yn nodi'r cwestiwn yr oeddem yn ceisio ei ateb wrth gynnal yr archwiliad hwn, ynghyd â rhai is-gwestiynau i arwain ein casglu tystiolaeth. Maent yn seiliedig ar y dangosyddion cadarnhaol yr ydym wedi'u defnyddio o'r blaen yn ein harchwiliadau egwyddor datblygu cynaliadwy, a ddatblygwyd trwy ymgysylltu â chyrff cyhoeddus ac a gafodd eu llywio gan gyngor ac arweiniad gan Gomisiynydd Cenedlaethau'r Dyfodol Cymru. Nid rhestr wirio yw'r rhestr hon, ond yn hytrach set o nodweddion darluniadol sy'n disgrifio sut beth allai da edrych.

I ba raddau y mae'r corff wedi gweithredu yn unol â'r egwyddor datblygu cynaliadwy wrth bennu ei amcanion llesiant newydd?

Cynllunio: A oedd y broses a roddwyd ar waith gan y corff i bennu ei amcanion llesiant yn seiliedig ar yr egwyddor datblygu cynaliadwy?

A yw'r corff wedi defnyddio data a gwybodaeth arall i ddeall anghenion, risgiau a chyfleoedd a sut y gallent newid dros amser?

- Mae gan y corff asesiad clir a chytbwys o gynnydd yn erbyn amcanion llesiant blaenorol a ddefnyddiwyd i lywio dealltwriaeth y corff o'r angen 'fel y mae'/tymor byr.
- Mae'r corff wedi pennu amcanion llesiant yn seiliedig ar ddealltwriaeth dda o angen, risg a chyfleoedd yn awr ac yn y dyfodol, gan gynnwys dadansoddi tueddiadau'r dyfodol. Mae'n debygol y bydd hyn yn cael ei dynnu o amrywiaeth o ffynonellau lleol a chenedlaethol, megis:
 - Asesiadau llesiant Byrddau Gwasanaethau Cyhoeddus
 - Asesiadau poblogaeth Byrddau Partneriaeth Rhanbarthol
 - Canlyniadau ymarferion ymwneud/ymgyngori lleol
 - Monitro a chwynion gwasanaethau
 - Adroddiad Tueddiadau'r Dyfodol
 - Adroddiad Cyflwr Adnoddau Naturiol Cyfoeth Naturiol Cymru (SoNaRR) ar gyfer Asesiadau Cymru ac Ardaloedd
- Mae'r corff wedi ceisio deall achosion sylfaenol problemau fel y gall fynd i'r afael â chylchoedd negyddol a heriau rhwng cenedlaethau trwy ei amcanion llesiant.

I ba raddau y mae'r corff wedi gweithredu yn unol â'r egwyddor datblygu cynaliadwy wrth bennu ei amcanion llesiant newydd?

Cynllunio: A oedd y broses a roddwyd ar waith gan y corff i bennu ei amcanion llesiant yn seiliedig ar yr egwyddor datblygu cynaliadwy?

A yw'r corff wedi cynnwys eraill i ddatblygu ei amcanion llesiant?	• Mae'r corff yn defnyddio canlyniadau cyfranogiad i helpu i ddewis ei amcanion llesiant. Mae'r ymglymiad hwnnw – boed yn gynradd, eilaidd neu'n gyfuniad – yn adlewyrchu amrywiaeth lawn y boblogaeth.• Mae cyfranogiad yn adlewyrchu arfer da a chynghor gan Gomisiynydd Cenedlaethau'r Dyfodol.
A yw'r corff wedi ystyried sut y gall yr amcanion wella llesiant a chael effaith eang?	• Mae'r amcanion llesiant wedi'u cynllunio i wella llesiant yn yr ystyr ehangaf a gwneud cyfraniad ar draws y saith nod llesiant cenedlaethol.• Mae'r amcanion llesiant wedi'u cynllunio i adlewyrchu a manteisio ar y cysylltiadau rhwng gwahanol feysydd gwaith.• Mae dealltwriaeth ddatblygedig o sut mae'r amcanion llesiant yn effeithio ar, neu'n ymwneud â'r hyn y mae cyrff cyhoeddus eraill yn ceisio ei gyflawni a chyfleoedd i weithio gyda'i gilydd.
A yw'r corff wedi dylunio'r amcanion i sicrhau manteision tymor hwy, wedi'u cydbwyso â diwallu anghenion tymor byr?	• Mae'r corff wedi gosod amcanion sy'n ddigon uchelgeisiol ac sydd wedi'u cynllunio i yrru gweithgaredd ar draws y sefydliad.• Mae'r amcanion wedi'u cynllunio i ddiwallu anghenion tymor byr a thymor hir. Pan osodir amcanion dros amserlen fer i ganolig, fe'u gosodir yng nghyd-destun ystyriaethau neu uchelgeisiau tymor hwy.

I ba raddau y mae'r corff wedi gweithredu yn unol â'r egwyddor datblygu cynaliadwy wrth bennu ei amcanion llesiant newydd?

Adnoddau a chyflawni: A yw'r corff wedi ystyried sut y bydd yn sicrhau y gall gyflawni ei amcanion llesiant yn unol â'r egwyddor datblygu cynaliadwy?

A yw'r corff wedi ystyried sut y gall roi adnoddau i'r amcanion llesiant?

- Dyrannwyd adnoddau i sicrhau y gellir cyflawni'r amcanion dros y tymor byr a'r tymor canolig, ond mae'r corff hefyd wedi ystyried adnoddau tymor hwy, risgiau a/neu sut y gall ddarparu adnoddau ar gyfer amcanion tymor hwy.
- Mae'r corff wedi dyrannu adnoddau i sicrhau buddion ataliol, lle mae'r rhain yn cael eu disgrifio yn ei amcanion llesiant.

A yw'r corff wedi ystyried sut y gall weithio gydag eraill i gyflawni eu hamcanion?

- Mae'r corff yn defnyddio ei wybodaeth am amcanion/gweithgarwch partneriaid, ei berthnasoedd a'i drefniadau cydweithredol i sicrhau y gall gyflawni uchelgeisiau trawsbynciol.

I ba raddau y mae'r corff wedi gweithredu yn unol â'r egwyddor datblygu cynaliadwy wrth bennu ei amcanion llesiant newydd?

Monitro ac adolygu: A yw'r corff wedi sefydlu trefniadau i fonitro cynnydd a gwella sut mae'n cymhwyso'r egwyddor datblygu cynaliadwy wrth bennu ei amcanion llesiant?

A yw'r corff wedi datblygu mesurau a threfniadau monitro priodol?

- Mae mesurau perfformiad wedi'u cynllunio i adlewyrchu'r egwyddor datblygu cynaliadwy, e.e. drwy ganolbwyntio ar ganlyniadau sy'n torri ar draws ffiniau adrannol/sefydliadol ac sy'n sicrhau buddion lluosog (gan gynnwys ataliol) dros y tymor hwy.
- Mae 'edau aur' a fydd yn caniatáu i'r corff adrodd yn glir ac yn dryloyw ar gynnydd i gyflawni'r amcanion.

A yw'r corff yn ceisio dysgu oddi wrth a gwella sut y mae wedi cymhwyso'r egwyddor datblygu cynaliadwy i bennu ei amcanion llesiant?

- Mae'r corff yn dangos hunanymwybyddiaeth ac ymrwymiad i wella sut mae'n cymhwyso'r egwyddor datblygu cynaliadwy fel y gall wneud hynny mewn ffordd ystyrlon ac effeithiol.
- Mae'r corff wedi dysgu o bennu amcanion llesiant blaenorol a thrwy gymhwyso'r egwyddor datblygu cynaliadwy yn fwy cyffredinol ac mae wedi gwella'r broses ar gyfer pennu ei amcanion llesiant newydd.
- Mae gan y corff gynlluniau i fyfyrto ar sut y mae wedi cymhwyso'r egwyddor datblygu cynaliadwy yn y cylch hwn o bennu amcanion llesiant, neu'n bwriadu gwneud hynny.

Archwilio Cymru

Ffôn: 029 2032 0500

Ffôn testun: 029 2032 0660

E-bost: post@archwilio.cymru

Gwefan: www.archwilio.cymru

Rydym yn croesawu gohebiaeth a galwadau ffôn yn Gymraeg a Saesneg.
We welcome correspondence and telephone calls in Welsh and English.